

Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun

Van **NU** naar **LATER**

NR. 31
juni 2021

Terugblik 2020. Het verhaal achter de cijfers

Zij gaan eerder met pensioen

Deze keuzes maakten Peter, André en Bertus

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Op de lange termijn...

Op het moment dat ik deze column schrijf (begin juni), lijkt het in Nederland de goede kant op te gaan met corona. Dag op dag daalt het aantal besmettingen en stijgt het aantal mensen dat gevaccineerd is. Deze ontwikkelingen leiden tot het versoepelen van de beperkingen. Daardoor verkrijgen we stap voor stap meer vrijheden. Maar het is nog steeds onzeker of het mogelijk is om deze zomer veilig op vakantie te gaan buiten Nederland.

Ik lees dat veel mensen alvast de gok wagen om een vakantie in het buitenland te boeken. Met het risico dat ze straks toch niet weg kunnen. Ikzelf wacht rustig af, als het moet tot volgend jaar. Los van het feit dat ik graag binnen Nederland op vakantie ga, ben ik echt iemand die de zaken op de lange termijn bekijkt en niet overhaast handelt. Als dat betekent dat ik nu een concessie moet doen om het uiteindelijke doel later te behalen, dan doe ik dat. Die eigenschap komt ook goed van pas in mijn werk. Want juist als het om pensioenen en alles wat daarbij hoort gaat, moet je de tijd nemen om goed te bekijken wat de gevolgen zijn van een keuze die je nu maakt op de uitkomsten op de lange termijn.

Dat hebben Peter, André en Bertus ook gedaan. Deze drie deelnemers hebben eerst goed nagedacht over wat voor hen belangrijk was in het leven en daarop hun keuze om eerder te stoppen met werken afgestemd. Verderop in dit bulletin lees je hier meer over.

Een voorbeeld van keuzes maken voor de lange termijn zie je ook terug in ons beleid op het gebied van duurzaamheid. Duurzaamheid is niet het doel van onze pensioenregeling, maar we voelen ons wél verantwoordelijk om goed om te gaan met het geld dat ons is toevertrouwd. We willen waar mogelijk graag rekening houden met mens en milieu. Juist daarom maken we als fonds op het gebied van duurzaam beleggen ook echt keuzes voor de lange termijn (zie pagina 14 voor meer informatie). Dit doen wij op een manier die past bij onszelf, de deelnemers, gepensioneerden en de aangesloten ondernemingen. Want ook als het om duurzaamheid gaat hebben de keuzes van vandaag invloed op de ontwikkelingen later.

Stefan Bierhoff

Senior Beleidsadviseur

In dit nummer

Colum Stefan Bierhoff	2
Terugblik 2020. Het verhaal achter de cijfers	3
Zij gaan eerder met pensioen	7
Dit doet ons verantwoordingsorgaan	12
Maatschappelijk verantwoord beleggen	14
Over beleggen gesproken	
Nieuwe fiduciair vermogensbeheerder	15
Kort nieuws	16

Colofon

Van NU naar LATER is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun. Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor de uitgave van het bulletin, maar draagt geen verantwoordelijkheid voor de in het bulletin gedane uitspraken van geïnterviewde personen van andere organisaties. Het bulletin wordt verspreid onder actieve deelnemers en gepensioneerden van het Pensioenfonds in een oplage van ca. 2700 exemplaren.

Redactie: Communicatie Montae & Partners, Rijswijk

Coverfoto: Joyce de Vries

Overige fotografie: privé fotografie en stockfoto's

Vormgeving en druk: SMG Groep

Voor reacties over het bulletin:
Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun
Postbus 3411, 4800 MG Breda
T: 076 530 34 10
E: Pensioenbureau@cosun.com

Voor vragen over uw pensioen:
Appel Pensioenuitvoering B.V.
Postbus 30396, 1303 AJ Almere
T: 085 – 2104133
E: pfcosun@appelpensioen.nl

Terugblik 2020

Een jaar met economisch grote tegenstellingen

Het jaar 2020 zal de boeken ingaan als het jaar van de uitbraak van de Covid-19 pandemie en van grote economische tegenstellingen. Wereldwijd ondervond men economisch, maatschappelijk en menselijk gezien grote gevolgen van de pandemie. Dit geldt ook voor Pensioenfonds Cosun, waar de financiële positie in eerste instantie te lijden had onder de sterke economische schommelingen. Wel was er in hetzelfde jaar nog sprake van een ongekend herstel.

Ook organisatorisch werden we uitgedaagd als fonds. Vergaderingen van het bestuur en de fondsorganen vonden bijna allemaal online plaats. Gelukkig hebben we door de (extra) inzet van alle betrokkenen ons werk voor het fonds toch goed voort kunnen zetten. Al met al was 2020 een bewogen jaar voor Pensioenfonds Cosun. Het voert te ver om alle gebeurtenissen hier weer te geven, maar we nemen je in dit artikel graag mee langs de belangrijkste onderwerpen. Lees je liever direct het volledige jaarverslag? Ga dan naar www.pensioenfondscosun.nl/jaarverslagen.

In beweging

Ook het fonds zelf was afgelopen jaar volop in beweging. Tot 2020 voerde het Pensioenbureau van Pensioenfonds Cosun zelf alle taken uit voor de pensioenuitvoering. Het bestuur besloot om deze taken vanaf januari 2020 over te dragen aan Appel Pensioenuitvoering B.V. Hierdoor werd de continuïteit van de administratie gewaarborgd en kregen de medewerkers van het Pensioenbureau meer ruimte om zich te richten op het ondersteunen van het bestuur. Vanaf 1 april 2020 is de naam van het Pensioenbureau gewijzigd in het Bestuursbureau Pensioenfonds Cosun.

Daarnaast voerden wij in 2020 een marktverkenning uit naar een geschikte fiduciair vermogensbeheerder en een adviserend actuaire. Uit een marktverkenning bleek

dat fiduciair vermogensbeheerder Kempen Capital Management ons op dit moment de meest passende prijs-kwaliteitsverhouding biedt. Vanaf 1 april 2021

“Al met al was 2020 een bewogen jaar voor ons fonds”

voeren zij deze rol voor ons uit. Sprenkels en Verschuren kwam als beste partij uit de marktverkenning voor de rol van adviserend actuaire, zij nemen sinds 1 januari 2021 deze rol voor hun rekening.

Pensioenakkoord

De overheid, werkgevers en werknemers maakten in 2019 afspraken over een nieuw pensioenstelsel voor Nederland, ook bekend als het Pensioenakkoord. In 2020 stelde het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) het ontwerp voor de Wet Toekomst pensioenen op. De nieuwe afspraken veranderen het Nederlandse pensioenstelsel ingrijpend en ook onze pensioenregeling zal veranderen. Het ministerie verwacht nu dat de nieuwe wet uiterlijk 1 januari 2023 ingaat, een jaar later dan oorspronkelijk gepland.

Code Pensioenfondsen

Alle pensioenuitvoerders hebben afspraken met elkaar gemaakt over hoe je een pensioenfonds goed bestuurt. Deze afspraken staan in de Code pensioenfondsen. De Code schrijft onder andere voor hoe het bestuur zich moet verantwoorden over het gevoerde beleid, hoe de fondsorganen moeten zijn samengesteld en wat de geschiktheid en diversiteit van de leden van bestuur en de overige organen moet zijn. Pensioenfonds Cosun voldoet aan de normen van de Code, op één uitzondering na. De samenstelling van het bestuur voldeed per eind 2020 (nog) niet aan de norm op het gebied van diversiteit. Na de benoeming van een nieuwe bestuurder in de eerste maanden van 2021 voldoet het fonds ook (weer) aan deze norm.

Financieel

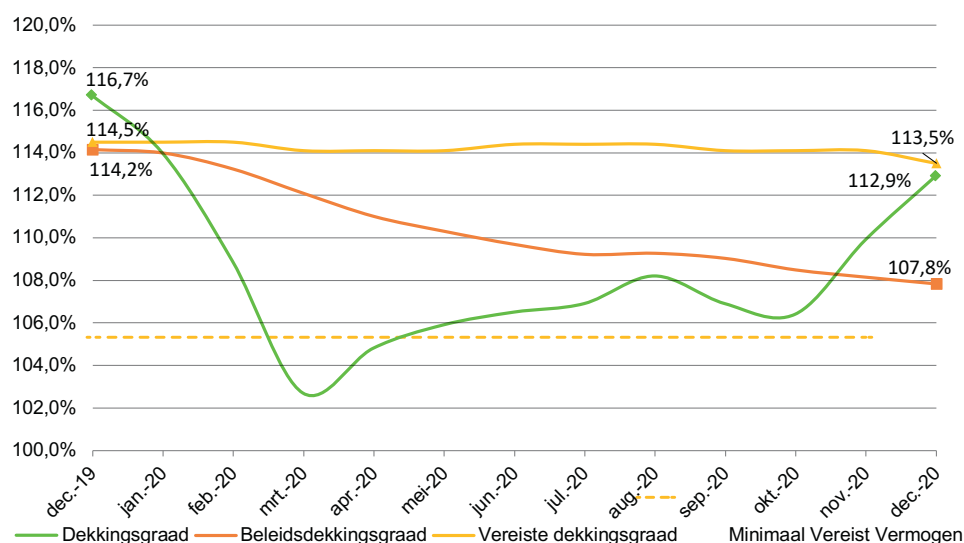
De financiële gezondheid van een pensioenfonds kun je aflezen aan de verhouding tussen de waarde van alle pensioenen die het fonds nu en in de toekomst moet uitbetalen (de verplichtingen of voorzieningen) en het daarvoor beschikbare vermogen. Dit noemen we de dekkingsgraad. Door de economische ontwikkelingen als gevolg van de pandemie daalde deze verhouding in 2020 van 116,7% naar 112,9%.

Het gemiddelde van de dekkingsgraad over 12 maanden is de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad daalde van 114,2% naar 107,8%. Het fonds beschikte daardoor niet over de door De Nederlandsche Bank (DNB) vereiste dekkingsgraad van 113,5%. Dit betekent dat het fonds per eind 2020 nog steeds een reservetekort heeft. Er was eind 2020 wel voldoende vermogen om alle pensioenen nu en in de toekomst uit te betalen, maar niet genoeg buffer om schokken op te kunnen vangen. Fondsen moeten via een herstelplan laten zien hoe ze dit tekort willen aanpakken. Ons fonds verstuurde eind maart 2021 een update van het bestaande herstelplan aan DNB. Hierin staat dat ons fonds op basis van de voorgeschreven rekenmethodiek ruim binnen de termijn van tien jaar weer het vereiste niveau bereikt.

Toeslag

Het bestuur besloot om de pensioenen niet te verhogen per 1 januari 2021. Pensioenen verhogen heet ook wel toeslag verlenen of indexeren. Dit besluit gold zowel voor de actieve deelnemers (werkenden) als de inactieve deelnemers (arbeidsongeschikten, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden). De beleidsdekkingsgraad was daarvoor te laag. Deze was op de peildatum 31 oktober 2020 namelijk lager dan 110%,

Dekkingsgraad

Het verloop van de dekkingsgraden in 2020

"De dekkingsgraad lag eind 2020 net iets onder de vereiste 113,5%"

Kerncijfers 2020

Bedragen in duizenden euro's

Aantal actieve deelnemers

992 776 man
216 vrouw
956 in 2019

Aantal gewezen deelnemers

607 391 man
216 vrouw
620 in 2019

Aantal pensioen-gerechtigden

1.692 1036 man
656 vrouw
1680 in 2019

Vermogen

€ 1.119.841
€ 1.063.988 in 2019

Verplichtingen

€ 991.595
€ 911.931 in 2019

Premie

€ 23.386
€ 15.952 in 2019

Uitkeringen

€ 28.054
€ 27.101 in 2019

Kosten pensioenuitvoering

€ 1.442
€ 1.095 in 2019

Kosten pensioen-uitvoering per deelnemer*

€ 545*
€ 421* in 2019

*niet in duizenden euro's

Kosten vermogensbeheer

0,41%
0,44% in 2019

Transactiekosten

0,02%
0,07% in 2019

Totaal netto beleggingsrendement
5,3%
15,4% in 2019

Dekkingsgraad	2020	2019	2018	2017
Dekkingsgraad	112,9%	116,7%	114,2%	120,2%
Vereiste dekkingsgraad	113,5%	114,5%	116,2%	117,2%
Beleidsdekkingsgraad	107,8%	114,2%	119,1%	119,4%

De beleidsdekkingsgraad daalde de afgelopen 4 jaren. De belangrijkste reden hiervoor zijn de aanhoudende rentedalingen. De rentedalingen zorgden ervoor dat de pensioenverplichtingen flink hoger gewaardeerd werden. Tegelijkertijd was er een lagere opbrengst uit de beleggingen.

Toeslag	2020	2019	2018	2017
Toeslag actieven	0,00%	3,22%	0,00%	3,79%
Toeslag niet-actieven	0,00%	0,76%	1,34%	0,78%

De afgelopen jaren kon het fonds, gelet op het niveau van de beleidsdekkingsgraad, de pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen steeds op 1 januari, tot voor het laatst per 1 januari 2020, gedeeltelijk verhogen. De toeslag voor actieven is gerelateerd aan de CAO-stijgingen die de werkgever met werknemers afsprekt. De toeslag voor niet-actieven is gebaseerd op de prijsindex, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek voor alle huishoudens. Alleen in 2020 was de beleidsdekkingsgraad niet hoog genoeg om een (gedeeltelijke) toeslag per 1 januari 2021 te verlenen.

het wettelijk vereiste niveau voor het verhogen van de pensioenen. Hierdoor werden van alle deelnemers de pensioenen niet verhoogd. Daarnaast was de maatstaf voor verhoging van de pensioenen van de actieven 0% (gebaseerd op de cao-loonstijgingen in 2020, die 0% bedroegen).

Kosten pensioenbeheer

Dit zijn kosten voor onder meer de uitvoering van de pensioenregeling, bestuursondersteuning, contributies aan DNB en AFM, externe adviseurs en controles. Wij tellen hier ook de (bestuurs-)kosten voor de beleggingsadviescommissie bij. De totale kosten per deelnemer waren in 2020 € 545,08. In 2019 was dit € 421,86.

De stijging wordt veroorzaakt door de uitbesteding van de uitvoering van de pensioenregeling, de eenmalige extra kosten voor de marktverkenning voor de fiduciair vermogensbeheerder, de kosten voor een ALM-studie en hogere kosten als gevolg van toegenomen governance-eisen.

Beleggingen

Als gevolg van de Covid-19 pandemie was 2020 een jaar met grote economische contrasten. Na positieve beleggingsresultaten in januari verslechterde het beleggingssentiment sterk in de daaropvolgende maanden. De aandelenmarkten beleefden de grootste koersdaling in 30 jaar, die ook nog eens ongekend snel verliep. Centrale banken en overheden grepen in. Samen met positieve berichten over de ontwikkeling van de bestrijding van de pandemie zorgde dit voor herstel van de financiële markten. Net als de eerdere koersdaling was dit herstel bijzonder snel en krachtig.

Rendement

De beleggingsportefeuille bestaat uit een matchingportefeuille en een returnportefeuille. De matchingportefeuille moet de pensioenverplichtingen zoveel mogelijk afdekken tegen het risico van een daling van de rente.

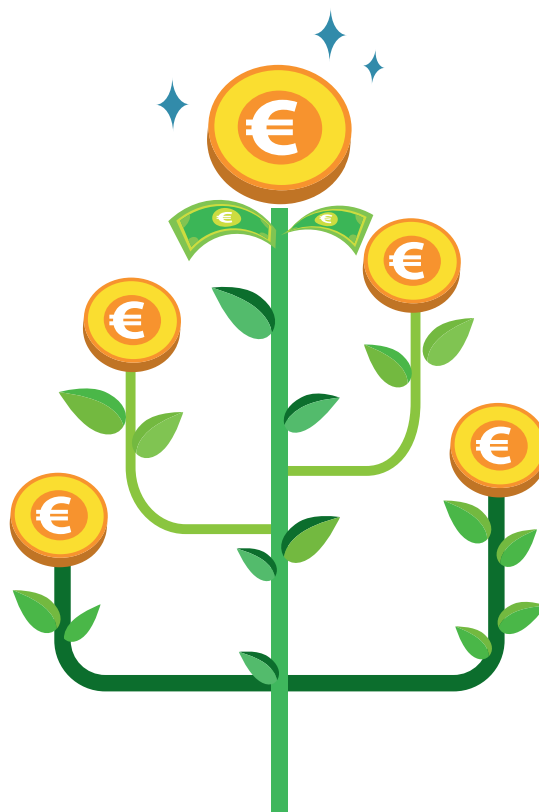
Eind 2020 maakte de matchingportefeuille 56,3% uit van de totale portefeuille en behaalde een rendement van 8,5%. De returnportefeuille heeft als doel extra rendement te maken om onder meer de toeslagverlening te financieren. De returnportefeuille behaalde in

“De aandelenmarkten beleefden een ongekend sterke koersdaling. Daarna volgde een bijzonder snel en krachtig herstel”

2020 een rendement van -1,3%. Beide rendementen zijn lager dan de benchmark. Dit is de maatstaf waarmee de beleggingsprestaties worden vergeleken. Het totaal netto rendement in 2020 was 5,3%.

Bekijk het jaarverslag op de website

In het jaarverslag lees je meer over deze en andere onderwerpen. Zoals bijvoorbeeld de bevindingen en aanbevelingen van het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie en de reactie van het bestuur hierop. Je vindt het op www.pensioenfondscosun.nl/jaarverslagen.

Zij gaan eerder met pensioen

Deze keuzes maakten Peter, André en Bertus

In onze pensioenregeling gaat je pensioen standaard in wanneer je 68 wordt, zo staat het in het pensioenreglement. Maar als je wilt, kun je ook eerder met pensioen gaan. Dat kan al vanaf het moment dat je 55 bent. Maar waarom zou je dat doen en hoe gaat dat in zijn werk? En heb je dan wel genoeg pensioen? We spraken met Peter Koopmans, André de Heer en Bertus Rodenboog. Zij hebben hun keuze al gemaakt. In dit artikel lees je over hun ervaringen en afwegingen om eerder met pensioen te gaan.

Peter (58) ging in januari van dit jaar met vervroegd pensioen. "Het is een spannende fase. Zo'n 32 jaar werkte ik voor de agrarische dienst van Suiker Unie, inmiddels Cosun Beet Company. Ik was contactpersoon voor 450 boeren in Oostelijk- en Zuidelijk Flevoland. De laatste twee jaar was ik teamleider van Midden- en West-Nederland." De overstap naar een meer leidinggevende positie was een uitdaging waar hij van genoot.

"Ik heb het met beide handen aangepakt, het was echt wat anders." Toch koos Peter ervoor om te stoppen met werken: "Met de komst van corona werd alles anders. Alle veranderingen zetten me extra aan het denken. Ik had een drukke baan en ik wil nog veel doen in het leven waar ik toen te weinig tijd voor had. Ik dacht: 'Nu ben ik nog gezond en ik weet niet hoe het over een paar jaar is. Het leven is een loterij, pluk de dag nu.'"

Steun

André (63) gaat volgend jaar in maart met vervroegd pensioen. In december van dit jaar stopt hij al met werken en maakt hij zijn vrije dagen op. Sinds 2016 werkt hij als magazijnbeheerder bij specialiteiten in Puttershoek. Hij had al eens een berekening laten maken om te zien wat het betekent als hij eerder zou stoppen. André: "Daar begon het mee. Toen vorig jaar onze schoonzoon ziek werd, wilden mijn vrouw en ik er voor hem en onze dochter zijn. We besloten om daarvoor mijn pensionering naar voren te halen. Wij willen hen steunen." Hij had al een berekening voor pensionering op 65 jaar: "We wilden kijken hoe ver het naar voren gehaald kon worden. Ik wilde wel graag 40 jaar bij deze werkgever blijven, dat heb ik toch maar mooi bereikt. Uiteindelijk heb ik het laten uitrekenen op eind maart 2022."

Conditie

Bertus (65) is op dit moment met verlof thuis en gaat per 1 oktober 2021 met vervroegd pensioen. Hij is monteur, werktuigbouwkundige en het hele jaar actief in de hele fabriek. Op dit moment is hij maar liefst 49 jaar in dienst. Zijn leeftijd in combinatie met het fysiek zware werk is zijn belangrijkste afweging om eerder te

Bertus Rodenboog: "Ik kon ook ander werk krijgen, maar daar heb ik niet voor gekozen."

Meer weten over vervroegd pensioneren?

Overweeg je om eerder met pensioen te gaan? Informeer jezelf dan goed. Neem contact op met Appel Pensioenuitvoering voor een proefberekening via 085 – 2104 133 of via pfcosun@appelpensioen.nl. Zij helpen je graag om je vragen over je pensioen te beantwoorden.

stoppen. "Ik moest veel traplopen en mijn conditie gaat achteruit. Als monteur kon ik zowel in de hitte of buiten in de kou en regen werken. Ploegendiensten waren niet zo'n punt, maar nachtdiensten met overdag slapen werden lastig. Op een gegeven moment voelde ik aan mijn lijf dat ik er niet veel langer mee moest doorgaan. Je hebt de mogelijkheid om eerder te stoppen dus wat is dan wijs?"

Partner

Het thuisfront was voor alle drie de mannen het startpunt om hun vroegpensioen vorm te geven. Zij bespraken hun plannen als eerste met hun partner. Peter: "Voordat ik met de directie ging praten heb ik het er met mijn vrouw over gehad, gewoon om te kijken hoe we er samen in staan. Zij zei: 'Volg je hart, moet je lekker

**"Mijn vrouw zei:
'Volg je hart, moet je
lekker doen' "**

doen.' We hebben er eigenlijk niet eens zo lang bij stilgestaan. Daarna volgden de contacten met P&O en het pensioenfonds." Bertus en André spraken ook met Personeelszaken en ontvingen net als Peter persoonlijke pensioenberekeningen van het fonds. Bertus: "Door P&O en mijn teamleider werd mijn voornemen goed ontvangen. Ik kon ook ander werk krijgen, maar daar

André de Heer: "Deeltijdpensioen heb ik niet overwogen, want ik wilde echt stoppen."

heb ik niet voor gekozen." Hij keek voor zijn pensioen ook op mijnpensioenoverzicht.nl: "Daar ben ik eigenlijk als eerste gaan kijken. Je ziet direct hoe je pensioen (inclusief AOW) ervoor staat, ik vind het wel vrij duidelijk op die website. Bij de overzichten van het pensioenfonds moet je nog wel wat tekst en uitleg krijgen." Dat laatste kreeg Bertus dan ook via P&O.

Keuzes

Als je met pensioen gaat kun je een aantal keuzes maken om je pensioen aan te passen op jouw eigen situatie. Je kunt eerder of later met pensioen gaan, eerst een hoger dan een lager pensioen ontvangen of in deeltijd met pensioen gaan. Ook kun je het partnerpensioen (deels) omruilen voor een hoger ouderdomspensioen en andersom. André koos ervoor om eerst een wat hoger en daarna een wat lager

pensioen te ontvangen. "Ik ga pas vanaf augustus 2024 AOW ontvangen. Deeltijdpensioen heb ik niet overwogen, want ik wilde echt stoppen. Of ik partnerpensioen wil inruilen voor een hoger ouderdomspensioen hoeft ik pas drie maanden voordat mijn pensioen ingaat te

"Ik heb me heel goed laten voorlichten. Het belangrijkste is dat ik ervan rond kan komen"

beslissen. Maar dat doen we denk ik niet, dat is vooral voor als je vrouw een hele goede baan en een goed eigen pensioen heeft." Peter is wel met keuzes bezig geweest, maar heeft er nog geen hoeven maken. "Op dit moment maak ik mijn vrije dagen op, het is geweldig dat dit zo kan. Volgend jaar april gaat mijn pensioen pas in. Wel heb ik me heel goed voor laten lichten. De belangrijkste afweging is of je er gemakkelijk van rond kan komen, maar dat is voor mij gelukkig een minder groot issue. Ik moet mijn keuzes zes maanden voor mijn pensioen aangeven. Partnerpensioen inruilen ga ik niet doen, ik wil mijn vrouw zekerheid geven dat het financieel extra goed zit als ik overlijd. Eén ding was ik wel benieuwd naar, dat was of ik nog mag werken als ik met pensioen ben. Ik had namelijk al wat aanvullend inkomen als mededirecteur van een windmolenpark en dat blijf ik graag doen. Maar dat was geen probleem, het mocht," aldus Peter.

Tevreden

Op de vraag wat hij van zijn pensioen vindt reageert Bertus positief. Hij legt uit: "We krijgen nu 90% van het maximale pensioen en daar kunnen we ons wel mee redden. In oktober van dit jaar gaat het in en vanaf december gaat mijn vrouw ook al AOW ontvangen." Daarom koos hij niet voor eerst een hoger pensioen en dan een lager pensioen: "Het moet makkelijk gaan zo. We gaan er niet eens zoveel op achteruit. Je hebt geen 13e maand of vakantiegeld meer*, maar het moet wel lukken." André: "Voor ons is het ruim voldoende, ik ben er tevreden mee en daar gaat het om." Peter vult aan:

Peter Koopmans: "Ik had een drukke baan en ik wil nog veel doen in het leven waar ik toen te weinig tijd voor had."

"Ik voel me erg bevoorrecht dat ik dit kan doen. Dat heb ik ook tegen collega's gezegd, je moet het wel financieel rondkrijgen namelijk. Voor mij is het een lot uit de loterij."

*Over je 13e maand en je vakantiegeld (zoals in de onderliggende cao) bouw je ook pensioen op, dit is onderdeel van je maandelijks pensioenuitkering (red.)

Advies

Voor collega's in vergelijkbare situaties heeft Peter wel een tip: "Je gezondheid is kostbaar en fragiel. Als het kan, maak dan die keuze om eerder te stoppen. Als je bang bent om in een gat te vallen, probeer dan van tevoren iets te vinden waar je een dag in de week mee bezig bent. Het gaat erom hoe je je voelt, dat is het

belangrijkst." Bertus: "Denk aan jezelf. Ondanks dat je het naar je zin hebt op je werk, stel jezelf de vraag hoe lang je hiermee door wilt gaan. Ik heb altijd met plezier gewerkt en ik zou het zo weer doen, maar het moet wel gaan. En laat je goed informeren. Kijk eens op mijnpensioenoverzicht.nl hoe je pensioen ervoor staat." André sluit af: "Iedereen kan dit het beste voor zichzelf beslissen en dat moet je ook doen. Vraag een nauwkeurige berekening aan bij Appel Pensioenuitvoering en gebruik verschillende data. Dan zie je precies hoe hoog je pensioen op welk moment is en of je daar tevreden mee bent."

Vrijheid

Peter stopte al een paar maanden geleden met werken voor Cosun Beet Company. Waar geniet hij nu het meest van? "Ik had een droombaan en ik voelde me daar als een vis in het water. Maar nu geniet ik er echt van dat ik na zo'n drukke baan ineens al die andere dingen heel ontspannen kan doen. Ik ervaar een enorme vrijheid. Om 12.00 uur kan ik stoppen met wat ik aan het doen ben en dan ga ik de volgende dag gewoon weer verder." Bertus kijkt ook uit naar de vrijheid,

"Vraag een berekening aan bij Appel Pensioenuitvoering. Dan zie je precies hoe hoog je pensioen is"

vooral om langer met zijn camper op vakantie te gaan: "Vorig jaar zijn we thuisgebleven, in september even weg geweest met de camper en toen kwam de tweede lockdown. We zouden doortrekken naar Portugal, maar dat kwam er niet van. We hopen dat het dit jaar beter wordt." Dit geldt ook voor André: "We zijn nu twee jaar niet in het buitenland geweest. Hopelijk kunnen we dit jaar met de camper naar Bretagne en Normandië. Nu ik nog werk moeten we na een week of drie toch weer terug. Als ik met pensioen ben dan kunnen we de hele kust van Frankrijk af, een route rijden en fietsen."

Heimwee

Het vooruitzicht van pensioen is voor veel mensen als het vooruitzicht op een levenslange vakantie. Toch zijn er dingen waar ze misschien wel met een beetje heimwee op terugkijken. Bertus: "Voor mij is dat een beetje het werk en wat er allemaal in het bedrijf gebeurt. Plus de leuke contacten met collega's. Nu hoor ik af en toe iets van iemand via de wielclub van de fabriek. Dit jaar fiets ik nog een keer mee, als we thuis zijn." Peter: "Eigenlijk heb ik geen heimwee, het is volmaakt zo. Ik ga nog een keer met collega's uit eten als dit weer kan."

"Ik ervaar een enorme vrijheid, ik kan de dingen nu ontspannen doen"

"Contacten met collega's en leveranciers waar ik veel mee bel zal ik wel missen, net als de hulpvragen van anderen. Maar dat denk ik nu, dat kan straks ook over zijn," besluit André lachend.

Eerder met pensioen & het nieuwe pensioenstelsel

Het nieuwe pensioenstelsel brengt veranderingen voor alle deelnemers, ook als je met pensioen gaat of al met pensioen bent. Wat er precies gaat veranderen voor als je eerder wilt stoppen met werken, dat is op dit moment nog moeilijk te zeggen. Cosun en de werknemers moeten nu eerst onderzoeken hoe de pensioenregeling in het nieuwe stelsel eruit komt te zien. Het doel van het nieuw pensioenstelsel is om pensioenen transparanter en persoonlijker te maken. Daarom verwachten wij dat de keuzes die je nu kunt maken, straks ook nog beschikbaar zijn. Zoals bijvoorbeeld eerst (tijdelijk) een hoger pensioen en dan een lager pensioen.

Extra afspraken

De overheid, werkgevers en werknemers willen het makkelijker maken om eerder te stoppen met werken. De afspraken hiervoor staan in het pensioenakkoord. Het wordt bijvoorbeeld straks wettelijk mogelijk om voor één keer ineens een bedrag op te nemen als je eerder met pensioen gaat. Dit mag in totaal 10% zijn van al het pensioenvermogen dat voor jou gereserveerd is. Je kunt dit doen op je pensioendatum of in de maand nadat je AOW bent gaan ontvangen. Er gelden wel voorwaarden. Zo kun je het bijvoorbeeld niet combineren met eerst een hoger en dan een lager pensioen.

Uitstel

Overigens stelde de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) de komst van het nieuwe pensioenstelsel een jaar uit, naar 1 januari 2023. Dit betekent dat werkgevers en werknemers uiterlijk 1 januari 2025 de afspraken over de nieuwe regeling klaar moeten hebben. Daarna krijgen pensioenfondsen tot 1 januari 2027 de tijd om de regeling uit te voeren. Ook de hierboven genoemde extra afspraak over het opnemen van een bedrag ineens gaat pas op 1 januari 2023 in.

Dit doet ons verantwoordingsorgaan

In de organisatie van ons pensioenfonds neemt het verantwoordingsorgaan een belangrijke plek in. De naam zegt het eigenlijk al: het bestuur legt hier verantwoording af over het beleid en hoe het beleid is uitgevoerd. In het verantwoordingsorgaan zitten leden uit naam van de onderneming, de deelnemers en de gepensioneerden van Pensioenfonds Cosun. Martin Jansen, Financial Controller, zit er namens de deelnemers in. Hij vertelt ons graag meer over het verantwoordingsorgaan en het werk dat hij voor het fonds doet.

Martin: "Het verantwoordingsorgaan (VO) kijkt naar de manier waarop het hele pensioenfonds functioneert en of dat goed gaat. Verder geven wij advies over plannen voor de toekomst, het beleid en hoe dit wordt uitgevoerd. Het bestuur informeert ons goed en dat versterkt de betrokkenheid." Het VO beoordeelt bijvoorbeeld het jaarverslag en de jaarrekening, de strategische plannen van het fonds, veranderingen in de premie en de afspraken om pensioenen wel of niet te verhogen. Maar ook kijkt het VO naar de communicatie en het voorlichtingsbeleid van het fonds. Geen alledaagse kost, dat beseft Martin zich maar al te goed. Hij zit nu vier jaar in het VO: "Ik weet

nog goed dat ik, toen ik begon, hoorde dat ik een paar documenten opgestuurd zou krijgen. Nou, de eerste keer dat de post kwam, leek het alsof er een steen door de brievenbus werd gegooid, zoveel was het. Inmiddels werken we allemaal met een iPad, dat scheelt."

Kwaliteiten

Er zitten twaalf leden in het VO, verdeeld over twee vertegenwoordigers voor de onderneming, vier voor de actieve deelnemers (werknemers van Cosun) en zes voor de pensioengerechtigden. Minimaal vier keer per jaar komen zij bij elkaar en dan vergaderen ze ook met het bestuur. Daarnaast volgen de leden samen

cursussen of nodigen zij een specialist uit bij lastige onderwerpen, bijvoorbeeld over het pensioenakkoord en het nieuwe pensioenstelsel. Zo kunnen zij een goede

“Het nieuwe pensioenstelsel wordt een flinke uitdaging”

gesprekspartner zijn voor het bestuur. De leden van het VO verdelen het lees- en advieswerk. Martin legt uit: “We hebben allemaal minimaal drie kwaliteiten. Ik kijk naar financiële en actuariële zaken en onderwerpen die met communicatie te maken hebben. Ook beoordeel ik alles wat te maken heeft met uitbesteden, dus als het pensioenfonds iets door een ander bedrijf laat doen.”

Spannend

Het kan soms ook spannend zijn, weet Martin. “Soms zijn er verschillende belangen en spelen ook emoties een rol. Bijvoorbeeld bij een verandering van de premie. Dan ga je op zoek naar evenwichtigheid, dus een eerlijke verdeling over alle groepen.” Voor de toekomst verwacht Martin dat het nieuwe pensioenstelsel een flinke uitdaging wordt: “De invoering is nu een jaar uitgesteld, dat geeft iets meer lucht. Maar er gaat veel op ons afkomen. De komende jaren zal dit een vraagstuk zijn voor iedereen in pensioenland.”

Uitdagend

Het werk voor het VO bevalt Martin wel. “Ik vind het leuk om veel met cijfers bezig te zijn, maar er zijn ook andere onderwerpen waar ik minder in thuis ben. Dat daagt me uit en daar geniet ik van. Voor de buitenwereld lijkt het saai, maar inmiddels weet ik dat het heel dynamisch is. Er verandert veel en het blijft steeds een uitdaging. De verbinding met de mensen vind ik leuk en ook dat ik me verder kan ontwikkelen en nieuwe kennis kan opdoen. Het is weer heel anders dan mijn eigen werk.”

Martin Jansen: “Het bestuur informeert ons goed en dat versterkt de betrokkenheid.”

Bestuursverslagen Van de bestuurstafel

Het bestuur van het pensioenfonds vergadert zo’n tien keer per jaar over alles wat met jouw pensioen te maken heeft. Of het nu gaat over de inhoud van de regeling, het beleggingsbeleid, afstemming met het verantwoordingsorgaan of om de keuze voor externe leveranciers. Vraag je je af wat er de afgelopen keren

aan deze bestuurstafel is besproken? Van iedere bestuursvergadering maken we een kort verslag van de hoofdpunten en publiceren dit op de website. Je vindt de verslagen onderaan de homepage van het fonds in het blok ‘Publicaties’. Je kunt ook direct kijken bij www.pensioenfondscosun.nl/van-de-bestuurstafel/.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Als pensioenfondsen investeren wij een deel van jouw premie-inleg en de premie-inleg van de werkgever in aandelen en obligaties. Het is natuurlijk belangrijk dat die beleggingen dan ook rendement opleveren. Maar er is ook meer en meer aandacht voor de maatschappelijke consequenties van beleggingen.

Het wordt steeds belangrijker dat bedrijven waarin geïnvesteerd wordt, rekening houden met het welzijn van mens en milieu. Dit noemen we maatschappelijk verantwoord beleggen. Sinds maart van dit jaar gelden er nieuwe Europese regels. Daardoor kun je nu beleggingen die goed zijn voor mens en milieu makkelijker herkennen. In dit artikel lees je hier meer over.

Beleggingsbeleid

Hoe Pensioenfondsen Cosun omgaat met duurzaam beleggen, lees je in ons ESG-beleid. ESG staat voor Economic, Social en Governance. Hierin staat wat onze doelstellingen zijn en welke keuzes we maken voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Zo willen we bijvoorbeeld bijdragen aan goede gezondheid, welzijn en betaalbare en duurzame energie. En we willen geen aandelen kopen van projecten die leiden tot het schenden van mensenrechten of het maken van controversiële wapens. We stelden het beleid voor het eerst in 2018 op en hierbij hebben wij ook jullie inbreng uit het deelnemersonderzoek meegenomen. In de loop van de tijd vullen we het beleid steeds verder in of stellen we het bij.

Nieuwe Europese regelgeving

Sinds 10 maart van dit jaar gelden er nieuwe Europese regels voor de manier waarop wij informatie geven over de duurzaamheid van onze beleggingen. Dit is de maatregel SFDR, wat staat voor 'Sustainable Finance Disclosure Regulation'. Deze maatregel moet beleggers

helpen, zodat zij weten hoe duurzaam een aandeel van een bepaald bedrijf is. Kortom, vermogensbeheerders, maar ook alle andere financiële marktpartijen, moeten duidelijke informatie geven over hoe duurzaam hun product werkelijk is. De nieuwe regels gelden ook voor ons, want als pensioenfondsen zijn wij ook een financiële marktpartij. De regels schrijven voor hoe wij moeten communiceren over de duurzaamheid van onze pensioenregeling. Hoe duurzaam onze pensioenregeling is, kun je lezen op onze website en in het Pensioen 1-2-3 (informatie over de pensioenregeling voor nieuwe deelnemers).

Duurzaam product

Duurzaamheid op zich is niet het doel van onze pensioenregeling. Maar wij vinden wel dat duurzame beleggingen bijdragen aan onze doelstellingen op de lange termijn. Als pensioenfondsen hebben wij de taak om verantwoordelijk om te gaan met het geld dat ons is toevertrouwd, en wij vinden dat duurzaamheid één van de aspecten is die hierbij hoort. Volgens de nieuwe regels van SFDR is onze pensioenregeling een duurzaam product, waarbij ecologische en sociale kenmerken belangrijk zijn. Een deel van onze beleggingen wordt aangemerkt als duurzame beleggingen.

Meer lezen

Wil je meer weten? Ga dan naar www.pensioenfondscosun.nl/Maatschappelijk-verantwoord-beleggen/

Kempen Capital Management, onze nieuwe fiduciair

Over beleggen gesproken

Een deel van de premies voor je pensioen investeren wij in aandelen en obligaties. Dit doen wij om genoeg rendement te maken, om nu en later alle pensioenen te kunnen uitbetalen en, als het kan, te verhogen. Beleggen is een vak apart en daarom laten de meeste pensioenfondsen dit door professionele beleggers doen.

Deze professionele beleggers werken voor vermogensbeheerders. De aansturing van deze vermogensbeheerders doen wij niet zelf, maar dit laten wij over aan een specialist: een fiduciair vermogensbeheerder. Sinds 1 april van dit jaar vervult Kempen Capital Management deze fiduciaire rol voor Pensioenfonds Cosun.

Een fiduciair vermogensbeheerder helpt een pensioenfonds met het uitvoeren van het beleggingsbeleid. Hij ondersteunt het fonds met het kiezen van de juiste partijen voor vermogensbeheer, die vervolgens met hun specialistische kennis de beleggingen uitvoeren. De fiduciair vermogensbeheerder zorgt ervoor dat de verdeling van het geld over de verschillende vermogensbeheerders volgens het beleggingsbeleid gebeurt. Ook houdt hij de (beleggings-)risico's in de gaten en levert hij maandelijks rapportages op om de resultaten van de beleggingen te kunnen monitoren. Het bestuur van Pensioenfonds Cosun bepaalt hoe de beleggingen op de lange termijn eruit moeten zien in het strategisch beleggingsbeleid. De beleggingsadviescommissie regelt verder de dagelijkse zaken met de fiduciair vermogensbeheerder.

Prijs-kwaliteit

Eens in de zoveel tijd kijken we of de dienstverlening van bedrijven waar wij mee werken nog aansluit bij de wensen van Pensioenfonds Cosun en of de prijs nog markconform is. Daarbij houden we rekening met een goede prijs-kwaliteitsverhouding. Sinds 2006 werkten we naar tevredenheid met AXA IM als fiduciair vermogensbeheerder. Toch besloten we om ook hier opnieuw kritisch te kijken of deze partij nog steeds bij ons paste. Na uitgebreid marktonderzoek besloot het bestuur in september 2020 om vanaf 1 april 2021

Kempen als nieuwe fiduciair vermogensbeheerder aan te stellen. Kempen is op dit vakgebied een grotere partij in Nederland dan AXA. Wij verwachten dat Kempen ons zal kunnen adviseren over de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel voor ons beleggingsbeleid. Verder komt er in onze maatschappij steeds meer focus op maatschappelijk verantwoord beleggen. Als pensioenfonds hebben we, mede op basis van de inbreng uit de deelnemersonderzoeken, een ESG-beleid opgesteld. In dit beleid zetten wij op een rij wat onze doelstellingen en randvoorwaarden zijn voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Kempen heeft veel ervaring met het uitvoeren van ESG-beleid voor andere pensioenfondsen en wij hebben er alle vertrouwen in dat zij ons kunnen adviseren bij het verder inrichten en uitvoeren van het door ons fonds geformuleerde beleid.

Meer weten

Wil je meer weten? Ga dan naar www.pensioenfondscosun.nl.

UPO komt eraan

Nieuw pensioenoverzicht deze zomer op de mat

Ieder jaar ontvang je via de post een nieuw pensioenoverzicht van ons. Hierop kun je zien hoeveel pensioen je hebt opgebouwd bij Pensioenfonds Cosun en wat er bijvoorbeeld geregeld is voor je gezin bij overlijden. Bouw je nog pensioen op of ontvang je een arbeidsongeschiktheidspensioen? Dan kun je dit overzicht deze zomer weer in de bus verwachten. Op het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) zie je hoe je pensioen ervoor staat per 1 januari 2021.

De UPO's voor gepensioneerden zijn al in april verzonden, de UPO's voor gewezen deelnemers en ex-partners volgen nog voor 1 oktober.

Mijnpensioenoverzicht

Wil je ook graag weten hoeveel AOW je straks krijgt? Of heb je ook bij andere werkgevers al pensioen opgebouwd en heb je behoefte aan een totaaloverzicht? Neem dan een kijkje op www.mijnpensioenoverzicht.nl. Houd daarvoor wel je DigiD bij de hand. Hiermee kun je inloggen om jouw pensioengegevens te kunnen

bekijken. De website van Mijnpensioenoverzicht is onlangs vereenvoudigd en verbeterd, een extra reden om hier (weer) eens op in te loggen.

We adviseren je om jaarlijks even wat tijd vrij te maken om naar jouw toekomstige pensioeninkomen te kijken. Zo weet je beter hoe jouw pensioeninkomen zich ontwikkelt en kun je – als dat nodig is – tijdig nadenken over hoe je voor meer inkomen wilt zorgen.

Heb je vragen over je pensioen(overzicht)? Neem dan contact op met Michel Groeneveld of Herman de Jong van de pensioenadministratie van Appel. Je kunt ze iedere werkdag bellen via 085 – 2104 133 of mailen via pfcosun@appelpensioen.nl

Pensioenakkoord

Stand van zaken Pensioenakkoord

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) werkt nog aan het wetsvoorstel Toekomst pensioenen, op basis van de afspraken die de overheid, werkgevers en werknemers maakten in het pensioenakkoord. Het wetsvoorstel geeft aan hoe pensioencontracten er straks uit moeten zien, wie waarvoor verantwoordelijk is, wat uitzonderingen en overgangsmaatregelen (van oud naar nieuw stelsel) zijn. Deze wet zou oorspronkelijk op 1 januari 2022 gereed zijn, maar deze termijn is onlangs met maximaal een jaar uitgesteld.

Tussen december van vorig jaar en februari van dit jaar werden burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over het wetsvoorstel geconsulteerd. Dit leverde maar liefst 800 reacties op die het ministerie

moet verwerken. Dit kost tijd en daarom heeft demissionair minister Wouter Koolmees aangegeven dat hij verwacht dat de wet uiterlijk 1 januari 2023 ingaat, een jaar later dan beoogd.

Bij Pensioenfonds Cosun wachten we het definitieve wetsvoorstel af, voordat we beleidsmatige stappen gaan zetten ten aanzien van onze (nieuwe) pensioenregeling. Natuurlijk willen we straks in overleg met sociale partners op tijd bepalen wat de meest geschikte regeling is binnen het nieuwe pensioenstelsel. Waar nodig houden we ondertussen vanzelfsprekend al wel rekening met de nieuwe ontwikkelingen, zoals ook te lezen is in het artikel over het jaarverslag (pagina 3) en het artikel 'Eerder met pensioen' (pagina 7).